

הלכות שבנים פרק ט

א. לא יחפור אדם בור ולא שיח ולא מערה, ולא יביא אמת המים, ולא יעשה ברכת מים לשרות בה הבגדים לכבוס, בצד כותלו של חברו אלא אם כן הרחיק מכותל חברו שלושה טפחים, ויסוד בסיד לכותל בור זה, או מקוה מים זה, או כותל האמה מצד חברו, כדי שלא יבלעו המים ויזיקו כותל חברו.

ב. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מכותלו של חברו שלושה טפחים, או סד בסיד. מרחיקין את הזרעים ואת המחרשה ואת הגמה שמתקבץ בה מי רגלים מן הכותל שלושה טפחים.

ג. מרחיקין את הרחים שלושה טפחים מן הרחים התחתונה, שהן ארבעה מן העליונה, כדי שלא יניד אותו, או כדי שלא יבהלנו בקול הרחים. ומרחיקין את התנור מן הכותל שלושה טפחים מקרקעיתו, שהן ארבעה משפתו, כדי שלא יחם הכותל.

ד. אבן שהכובס מפה הבגדים עליה עד שיתלבנו, צריך להרחיק אותה ארבע אמות מכותלו של חברו: שבעת שכובס עליה המים נותזין, ומזיקין הכותל.

ה. לא ישתין אדם מים בצד כותלו של חברו, אלא אם כן הרחיק ממנו שלושה טפחים. במה דברים אמורים, בכותל לבנים. אבל בכותל אבנים, ירחיק טפח; ואם היו האבנים צחיח סלע, משתין בצדו בלא הרחקה.

ו. מרחיקין את הסלם מן השוכך ארבע אמות, כדי שלא תקפץ הנמיה בעת שמניח הסלם, ותעלה לשוכך ותאכל הגוזלות. ומרחיק את הכותל מן המזחלה של חברו ארבע אמות, כדי שיהיה מקום לבעל המזחלה לזקף סלם ולתקן מזחלה שלו, הואיל והחזיק בה.

ז. ראובן שהיה כותלו סמוך לכותל שמעון כמין גם, ובא ראובן לעשות כותל שני כנגד כותל שמעון עד שיעשו השלושה כותלין כמין בית הרי שמעון מעכב עליו, עד שירחיק מכנגדו ארבע אמות, כדי שיהיה המקום שבין שני הכותלים רחב, כדי שידושו בו רבים ותתחזק הארץ.

ח. במה דברים אמורים, בכותל גנה או בכותל חצר בעיר חדשה; אבל בעיר ישנה כבר נתחזקה, ובונה כנגדו בלא הרחקה. וכן אם לא היה בארץ כותל שמעון שבונה כנגדו אלא פחות מארבע אמות, בונה כנגדו ואינו מרחיק, ואף על פי שמונע הרגל מלהלך שם, שהכותל שהוא פחות מארבע אמות אינו צריך חזוק הארץ.

ט. מי שבא לחפור בור בסוף שדהו סמוך למצר חברו אם שדה חברו אינה עשויה לבורות, סומך ואינו יכול למחות בידו. ואם ימלך חברו לחפור בור בצדו צריך להרחיק מכותל הבור שלושה טפחים, עד שיהיה בין חלל שני הבורות עבי ששה טפחים.

י. היתה שדה חברו עשויה לבורות אינו סומך, עד שירחיק מן המצר שלושה טפחים ויחפור; וכשיבוא חברו לחפור ירחיק גם הוא שלושה טפחים בתוך שדהו, ויחפור.

יא. הבית והעליה שלשנים לא יעשה בעל הבית תנור בתוך ביתו, אלא אם כן יש לו על גביו גבה ארבע אמות; וכן לא יעמיד בעל העליה תנור, עד שיהיה תחתיו מעזבה שלוש טפחים, ובכירה טפח. ואם תנור שלנחתומים הוא, צריך שיהיה תחתיו ארבע טפחים; וכירה שלנחתומין, שלוש טפחים. ואף על פי שהרחיק פשעור, אם יצאת האש והזיקה משלם מה שהזיק כמו שנתבאר במקומו.

יב. מי שהיתה לו חנות תחת אוצר חבירו לא יעשה בה לא נחתום, ולא צבע, ולא רפת בקר, ולא יכניס לה אספסתא וכיוצא בה מדברים שעולה מהם הכל חם הרבה: מפני שהחם מפסיד פרות שבאוצר.

יג. לפיכך אם היה אוצר יין בארץ ישראל, שאין החם מפסידו הרי זה עושה בחנותו כל מלאכת אש; אבל לא יעשה רפת בקר, מפני שמפסיד ריח היין. ואם החזקה החנות בתחלה לרפת או לנחתום וכיוצא בו, ואחר כך רצה בעל העליה לעשות עלייתו אוצר אינו יכול למחות בידו.

יד. כבד בעל העליה ורביץ עליתו, או שרבה בחלונות, כדי לעשותה אוצר, וקדם זה ועשה תנור קדם שיכניס פרות לאוצר, או שהתחיל לאצר שמשמין או רמונים או תמרים וכיוצא בהן, וקדם זה ועשה התנור קדם שיאצר החטין, או שעשה בעל החנות מחילה על גבה להבדיל בין החנות ובין האוצר בכל אלו בעל האוצר מעכב עליו; ואם עבר, ועשה תנור וכיוצא בו אין בעל האוצר יכול להסיר התנור בכל אלו.